

**Ocena sytuacji Spółki PROCHEM S.A. w 2015 r.
z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej
i systemu zarządzania ryzykiem**

Ocena Spółki PROCHEM S.A. za 2015 r. dokonana została w czterech aspektach:

- wyników działalności,
- sytuacji Spółki,
- funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej,
- zarządzania ryzykiem.

I. OCENA WYNIKÓW SPÓŁKI ZA 2015 R.

Spółka w zakresie podstawowej działalności – sprzedaży usług inżynierskich i budowlanych – osiągnęła wielkość 217,6 mln zł, czyli o blisko 90 mln zł więcej od wielkości sprzedaży osiągniętej w 2014 r. Wynik na poziomie operacyjnym w wysokości 9,1 mln zł był także lepszy w porównaniu do wyniku osiągniętego w roku poprzednim (7,5 mln zł). Należy zatem podkreślić, że był to kolejny dobry rok w podstawowej działalności Spółki, potwierdzający stabilną pozycję PROCHEM S.A. na rynku.

Osiągnięty przez Spółkę zysk netto w wysokości 6,2 mln zł także należy ocenić, jako satysfakcjonujący.

Grupa Kapitałowa PROCHEM S.A. osiągnęła z działalności podstawowej przychody na poziomie 266,4 mln zł. Zysk operacyjny Grupy był nieco lepszy niż samego PROCHEM-u i wyniósł 9,6 mln zł, a osiągnięty przez Grupę zysk netto wyniósł 4,4 mln zł. Tak więc zysk netto Grupy był wyraźnie niższy od wyniku osiągniętego przez sam PROCHEM S.A., ale też jednocześnie wyższy od wyniku osiągniętego w roku ubiegłym (3,7 mln zł).

Czynnikami mającymi wpływ na ten rezultat były: strata 1,7 mln zł na operacjach finansowych oraz strata jednostek stowarzyszonych w wysokości 1,1 mln zł wynikająca głównie z transakcji zabezpieczającej poziom kursu euro kredytu inwestycyjnego, zaciągniętego na budowę Astrum Business Park przez spółkę IRYDION.

Należy też zwrócić uwagę iż udało się w roku ubiegłym, w wyniku realizacji programu naprawczego prowadzonego przez nowy Zarząd, przywrócić rentowność Elektromontażu Kraków.

II. SYTUACJA SPÓŁKI

Rok 2015 utrzymał tendencje wzrostowe w gospodarce. PKB wzrósł o 3,6%, a więc nieco więcej niż w 2014 r. (3,3%). Tempo wzrostu nakładów inwestycyjnych jednak osłabło w stosunku do 2014 r. i wyniosło odpowiednio 6,1%, wobec 9,8% w 2014 r. Także inwestycje przedsiębiorstw zanotowały słabszy wzrost – 11,9% w 2015 r. wobec 16,9% w roku poprzednim.

Potencjalne możliwości samofinansowania inwestycji przez przedsiębiorstwa są w dalszym ciągu duże, chociaż nieco mniejsze niż przed rokiem.

Można zatem stwierdzić, że sytuacja makroekonomiczna w 2015 r. była nadal sprzyjająca dla PROCHEM S.A., choć nieco gorsza niż rok wcześniej.

Zdolność do wykorzystania tej sytuacji potwierdzają przedstawione wcześniej dobre wyniki Firmy osiągnięte w roku ubiegłym.

Z realizowanych obecnie przedsięwzięć dwa wymagały i wymagają szczególnego nadzoru, zarówno ze względu na skalę, jak i odmienne od standardowych ryzyka biznesowe. Dotyczy to kontraktu realizowanego przez PROCHEM na Białorusi oraz projektu deweloperskiego biurowy Astrum.

Pierwszy z nich, wiązał się i nadal się wiąże, z ryzykami o charakterze politycznym i systemowym, ale też z ryzykiem wynikającym z odmiennej kultury organizacyjnej i administracyjnej.

Dotychczasowy przebieg tego przedsięwzięcia, mimo szeregu napięć i przedłużających się procedur, pozwala na wstępną optymistyczną ocenę możliwości jego efektywnego zakończenia, jak też dał możliwość budowy samodzielnej pozycji biznesowej na terenie Białorusi.

Drugi z projektów ma charakter własnego przedsięwzięcia inwestycyjnego i jest realizowany wspólnie z partnerem finansowym.

Wielkość projektu w I etapie to około 22 tys. m² - znacząca skala już zaangażowanych środków własnych, uruchamiane środki kredytowe, ale też niekorzystna sytuacja na rynku powierzchni biurowych w Warszawie, tworzą

konieczność wnikliwego nadzoru nad przedsięwzięciem i dokonywania bieżących ocen ryzyk związanych z jego realizacją, w tym przede wszystkim dotyczących pozyskania wiarygodnych najemców.

Należy zwrócić uwagę, że pozytywna ocena roku ubiegłego nie pozwala na podobny optymizm dotyczący przyszłości.

Mimo utrzymującej się w br. dobrej sytuacji gospodarczej w Polsce, prognozy dotyczące kształtowania się koniunktury w kolejnych kwartałach obarczone są znaczną skalą niepewności.

III. OCENA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

W opinii Rady Nadzorczej system kontroli PROCHEM S.A. w porównaniu do roku poprzedniego nie uległ istotnej zmianie.

Kompleksowy charakter systemu zapewnia terminowe i dokładne ujawnianie faktów dotyczących istotnych elementów działalności Spółki. Pozwala on Zarządowi, jak też i Radzie Nadzorczej na uzyskiwanie pełnej wiedzy o sytuacji finansowej, wynikach operacyjnych, stanie majątku Spółki, a także efektywności zarządzania.

Zakres kontroli obejmuje swym zasięgiem przede wszystkim:

- działalność gospodarczą spółki - podstawową oraz pomocniczą,
- sprawozdawczość finansową i rozliczenia księgowe,
- zgodność działania spółki z obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- zatrudnienie i płace.

Specyfika działalności PROCHEM S.A. związana jest z realizacją na rzecz klientów złożonych przedsięwzięć inwestycyjnych.

W związku z powyższym w firmie istnieją i są stosowane systemy planowania i kontroli realizowanych przedsięwzięć. Systemy te monitorują działalność w czasie rzeczywistym, pozwalając na ewentualne działania w przypadku wystąpienia niepożądanych zjawisk. Pozwalają one także na prowadzenie kontroli zwrotnych wybranych projektów po ich zakończeniu, a mających na celu uniknięcie w przyszłości popełnionych błędów.

Głównym zadaniem kontroli instytucjonalnej jest przeprowadzenie kompleksowych kontroli w zakresie najważniejszych zagadnień dla spółki oraz zbieranie i

opracowywanie informacji dotyczących działalności komórek organizacyjnych spółki, wybranych problemów ekonomicznych i innych zagadnień, które w danym okresie uznane zostały przez Zarząd spółki za najbardziej istotne. Oprócz instytucjonalnej kontroli wewnętrznej w spółce istnieje także tak zwana kontrola funkcjonalna wykonywana przez kierowników różnych szczebli. Kierownicy ci sprawują nadzór nad podległymi im pracownikami, polegający na sprawdzaniu stanu realizacji ustalanych zadań.

Czynności kontrolne prowadzone są we wszystkich fazach działalności w formie kontroli wstępnej, bieżącej i następnej. Dokumenty finansowo-księgowe poddawane są kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej. Informacja o poprawności formalno-merytorycznej i rachunkowej opatrzona jest podpisem sporządzonym w sposób identyfikowalny (pełne imię i nazwisko) lub opatrzona pieczęcią imienną osoby upoważnionej oraz datą zatwierdzenia dokumentu.

Rada Nadzorcza ocenia, iż funkcjonujący w PROCHEM S.A. w 2015 r. system kontroli zapewniał kompletność ujęcia operacji gospodarczych, poprawną kwalifikację dokumentów źródłowych a także prawidłową wycenę posiadanych zasobów na poszczególnych etapach rejestracji, a tym samym zapewniał prawidłowość sporządzenia sprawozdań finansowych i pozwalał Zarządowi prowadzić działalność Spółki w oparciu o zweryfikowane i kompletne informacje.

IV. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

W PROCHEM S.A. nie występuje odrębna, wydzielona organizacyjnie struktura zarządzania ryzykiem. Identyfikacją i oceną obszarów ryzyka zajmują się właściwe dla danego rodzaju ryzyka służby Spółki. Do ich obowiązków należy także zdefiniowanie działań niezbędnych do ograniczenia ryzyka.

Nadzór, ale też i kluczowe decyzje dotyczące skali ekspozycji na ryzyko podejmuje Zarząd Spółki.

Mimo braku odrębnej struktury organizacyjnej analiza ryzyk ma w PROCHEM S.A. charakter systemowy, ujęty w różnego rodzaju procedurach, dotyczących poszczególnych ryzyk.

1. Ryzyko wahań koniunktury

Silna zależność sytuacji Spółki od koniunktury, przejawiająca się zróżnicowanym poziomem popytu na usługi inżynierskie, ma w PROCHEMIE charakter stały.

W celu ograniczenia wpływu tego ryzyka na wyniki i sytuację Spółki:

- prowadzony jest monitoring sytuacji makroekonomicznej i sytuacji w wybranych branżach
- kontynuowana jest dywersyfikacja przedmiotowa (działalność wykonawcza, deweloperska i utrzymanie ruchu),
- uruchamiana jest dywersyfikacja geograficzna (poprzez rozwój eksportu),
- optymalizowany jest poziom rezerw finansowych.

2. Ryzyko wystąpienia zagrożeń przy wykonywaniu kontraktów

Rodzaje prowadzonej w PROCHEM S.A. działalności – przygotowywanie i zarządzanie projektami inwestycyjnymi dla klientów – powodują, iż jest to stale występujące ryzyko.

Dla jego ograniczenia PROCHEM S.A. stosuje:

- realistyczną kalkulację cenową przy zawieraniu kontraktów,
- monitoring zaawansowania kontraktów i ujawniania zagrożeń,
- dobór wiarygodnych podwykonawców,
- klauzule kontraktowe ograniczające górną wysokość kar umownych.

Stosowanie tych systemowych instrumentów pozwoliło uniknąć finansowych konsekwencji przy realizacji kontraktów zawieranych w warunkach kryzysowych, w tym w warunkach silnej konkurencji cenowej.

3. Ryzyko nierzetelności płatniczej

Instrumentami ograniczającymi ten stale występujący rodzaj ryzyka są:

- monitoring standingu klientów przed i w trakcie realizacji kontraktów,
- stosowanie wyspecjalizowanych procedur windykacyjnych,
- optymalizacja struktur płatności.

4. Ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu sądowego z PERN S.A.

Dotychczasowy sądowy przebieg sporu wskazuje na niewielkie ryzyko zajścia takiej sytuacji.

W ocenie Rady Nadzorczej zarówno identyfikacja czynników ryzyka w 2015 r., monitorowanie ich, jak też system działań zapobiegawczych, są w PROCHEM S.A. na dobrym poziomie. W firmie istnieje sprzężenie zwrotne między systemem kontroli a występującymi ryzykami. System kontroli pomaga wykrywać i kwantyfikować wielkość ryzyk, a to z kolei pomaga bardziej wnikliwie kontrolować wszystkie obszary podwyższonego ryzyka.

Za zgodność

Marek Garliński
Prezes Rady Nadzorczej
PROCHEM S.A.